

OTSUS

09.10.2018 nr 5-5/2018-063

Koondumisele nr 34/2018 Baltic Maritime Logistics Group AS / Aktsiaselts Kunda Nordic Tsement osa loa andmine

1. Koondumine

13.09.2018 esitas Kunda Sadam AS-i (registrikood 14466191) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid 06.09.2018 Kunda Sadam AS ja Aktsiaselts Kunda Nordic Tsement (registrikood 10156772) ettevõtte müügilepingu. Müügilepingu kohaselt omandab Kunda Sadam AS valitseva mõju konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses Aktsiaseltsi Kunda Nordic Tsement ettevõtja osa üle, mis koosneb organisatsiooniliselt terviklikust üksusest – sadamast (edaspidi KNT sadam). Kunda Sadam AS on Baltic Maritime Logistics Group AS (registrikood 10682650) poolt koondumise tehinguks asutatud äriühing. Antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 13.09.2018 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle omandatakse valitsev mõju.

Seega on koondumise osalisteks Baltic Maritime Logistics Group AS ja Aktsiaselts Kunda Nordic Tsement.

Baltic Maritime Logistics Group AS (edaspidi BMLG) on kontserni valdusettevõtja, kelle aktsionärideks on füüsilised isikud A.V. (isikukood [...]; aktsiakapital 13%), A.R. (isikukood [...]; aktsiakapital 21,75%), K.N. (isikukood [...]; aktsiakapital 21,75%) ning äriühingud Prologistics OÜ (registrikood 11682652; aktsiakapital 21,75%) ja Prolis Grupp OÜ (registrikood 10821471; aktsiakapital 21,75%). Prologistics OÜ ja Prolis Grupp OÜ üle omab valitsevat mõju füüsiline isik T.N. (isikukood [...]).

BMLG kontserni kuuluvad alljärgnevad tütar- ja sidusettevõtjad:

- Hansa Shipping AS on kontsern, mis tegeleb kaubalaevadesse investeerimise, kaubalaevade prahtimise, mehitamise ja tehnilise teenindamisega. Kontsern opereerib 24 oma ja 6 prahtitud laevaga.

- CF&S Estonia AS on kontsern, mille tütarettevõtjad osutavad Baltikumis, Soomes, Poolas, Venemaal ja Kasahstanis kaupade ekspedeerimise, liini- ja laevaagendi, laevade prahtimise, tolliagendi- ning lao- ja jaotuslogistikateenuseid. Kontsern opereerib oma raudteeveeremi ja konteineritega.
- Transocean Eesti OÜ on kontsern, mille tütarettevõtjad Baltikumis, Venemaal ja Valgevenes esindavad erinevaid laevaliine ja osutavad ekspedeerimisteenuseid.
- JTH Eesti OÜ osutab ülegabariidiliste ja raskete veoste autoveoteenuseid Baltikumis ja Skandinaaviamaades.
- ESTEVE AS osutab kaupade ladustamise, laadimis- ja lossimisteenuseid ning laevade agenteerimise teenuseid Paldiski Lõunasadamas ja Tallinna Vanasadamas (viimases üksnes sõidukite liikluse korraldamine ja treilerite lastimine-lossimine).
- Salacgrivas Nord terminals SIA (osalus 85%) osutab kaupade ladustamise ning laadimis- ja lossimisteenuseid Läti Vabariigis Salacgriva sadamas.
- Autolink Baltics AS (osalus 50%) on kontsern, mille tütarettevõtjad Eestis, Leedus, Soomes, Venemaal ja Kasahstanis osutavad sõiduautode ladustamist ja müügieelset ettevalmistamist ning maantee- ja raudteeveoteenuseid Euroopa Liidu ja SRÜ territooriumil. Kontsern opereerib oma raudteeveeremi ja treilerveokitega ning omab PDI-keskusi Paldiski lõunasadamas.
- Mann Lines OÜ (osalus 50%) on kontsern, mille tütarettevõtjad Eestis ja Leedus osutavad liiniagendi teenuseid Ro-Ro tüüpi alustele ja konteinerlaevadele.

KNT sadam, kui ettevõtja osa, kuulub koondumise eelselt Aktsiaseltsile Kunda Nordic Tsement, mille üle omab valitsevat mõju Rootsis registreeritud HeidelbergCement Sweden AB.

Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületasid 6 000 000 eurot ja kummagi koondumise osalise käibed Eestis ületasid 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi Juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt

mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15% ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

KNT sadam osutab erinevaid sadamateenuseid, sh laevade sildumisteenust, veeliikluse korraldamist akvatooriumil ja sissesõiduteel, veesõidukite pukseerimist ja jäämurdmist akvatooriumil. KNT sadama kaudu toimub puistlasti (nt hakkepuut, saepurugraanul, killustik), segalasti (nt ümarpalk) ja vedellasti kaubavedu. Ühtlasi pakub KNT sadam kaupade lastimise, lossimise ning ladustamise teenust. Sisemaalt on sadamale ligipääs autotee kaudu, raudteeühendus sadamaga puudub. Võrreldes teiste suuremate Eesti sadamatega (nt Sillamäe, Muuga, Paldiski), transiiti KNT sadama kaudu ei toimu, samuti ei pakuta konteinerterminali teenust, ülegabariidiliste ega Ro-Ro tüüpi alustele kaupade käitlusteenust. Seega on KNT sadama tegevus suunatud peamiselt kodumaiste klientide teenindamisele. Geograafilise asukoha tõttu on sadamat läbiva kauba lähtekoht (st klientide asukoht) peamiselt Lääne-Virumaal, samuti Kesk- ja Lõuna-Eestis.

Kuna BMLG kontserni kuuluv ESTEVE AS osutab Paldiski lõunasadamas stividoriteenuseid, siis kattub koondumise osaliste tegevus vähesel määral horisontaalselt.

Koondumise osaliste tegevustes on ka vertikaalseid seoseid, kuna BMLG kontserni kuuluv CF&S Estonia AS pakub KNT sadamas laevaagendi teenuseid ning korraldab klientidele kaupade ekspedeerimist ning merevedu.

Kuna koondumise osaliste poolt Eesti sadamates ühiselt käideldavate kaupade osakaal ei ületa 10%, jätab Konkurentsiamet kaubaturgude täpse piiritluse lahtiseks. Samas hindab Konkurentsiamet käesoleva koondumise puhul koondumise osaliste positsiooni sadamateenuste valdkonnas üldiselt.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

MTÜ Eesti Sadamate Liidu 2017. aasta koondandmete¹ kohaselt oli Eesti sadamaid läbivate kaubavoogude maht kokku 34 350 tuhat tonni. Koondumise osalise KNT sadamat 2017. aastal läbiv kaubavoog oli [...] tuhat tonni, mis moodustab Eesti sadamaid läbivast kaubavoogude mahust [0-5]%. Koondumise osalise BMLG kontserni kuuluva ESTEVE AS-i poolt käideldavate kaupade maht Paldiski lõunasadamas 2017. aastal moodustas [...] tuhat tonni, mis moodustab Eesti sadamaid läbivast kaubavoogude mahust [0-5]%. Seega koondumise osaliste poolt Eesti sadamates ühiselt käideldavate kaupade osakaal ei ületa 10%, seega ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Suurem osa Eesti sadamate kaudu toimuvast kaubaveost toimub AS-ile Tallinna Sadam kuuluvate kaubasadamate (Muuga sadama ja Paldiski Lõunasadama) ja AS-i Sillamäe Sadam kaudu.

Kuigi koondumise osaliste vahel tekivad ka vertikaalsed seosed (laevaagendi teenuseid, kaupade ekspedeerimine ning merevedu), siis tulenevalt koondumise osaliste väiksest osatähtsusest kogu sadamateenuste valdkonnas, ei kahjusta antud koondumine konkurentsi vertikaalselt seotud kaubaturgudel.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturgude struktuur. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba Baltic Maritime Logistics Group AS / Aktsiaselts Kunda Nordic Tsement osa koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsitenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

¹ <http://www.sadamateliit.ee/statistika/#tab-id-7>

Konkurentsiameti 09.10.2018 otsuse nr 5-5/2018-063 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Svetlana Ljutova/ 09.10.2018